

Gatunamn i kv Lagern

Sammanfattning

Den nya detaljplanen för kvarteret Lagern innebär att två nya gator skall namnsättas.

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden fastställer namnen Garvis Carlssons gata och Mittfältsgatan.

Ingrid Gyllfors
Stadsbyggnadschef

Eva Darolf Linnros
Stadsarkitekt

Bakgrund

Byggandet av en ny nationalarena för fotboll i Arenastaden medför att Råsunda stadion avvecklas. De befintliga kontorshusen i väster behålls men i övrigt ersätts stadion med nya bostadshus och kontorshus. Det förslag till detaljplan som har upprättats innebär också att två nya gator tillkommer. Denna tjänsteskrivelse innehåller förslag till namnsättning av dessa gator.

Råsunda fotbollsstadion

Den 5 september 1909 inköpte Svenska Fotbollförbundet 22 000 kvadratmeter mark för den ansevärdiga summan 37 000 kronor. Råsunda invigdes högtidligen den 18 september 1910 av kronprins Gustaf Adolf. Träläktaren rymde 2 000 personer, övriga åskådare kantade planen bakom ett lågt trädstängsel.

Råsunda 1924

Ekonomiskt drogs Råsunda med problem, trots toppmatcher och landskamper, och 1921 räddade AIK anläggningen från konkurs genom att hyra den för 4 000 kr om året. AIK, som vid den här tiden hade betydligt starkare kassa än förbundet, bidrog även till tillkomsten av det moderna stadion 1937.

Råsunda 1937

Det nya stadion invigdes av Gustaf V den 17 maj 1937. Råsunda var nu Nordens största och modernaste fotbollsanläggning med en kapacitet på 40 000 åskådare. Den mest kända anekdoten från invigningen är kanske kungens felsägning när han i hastigheten kallade nya Råsunda för tennisstadion. På invigningsdagen spelade Sverige mot England (34 117 åskådare) men den allra första matchen avgjordes faktiskt månaden innan, den 18 april, när AIK tog emot Malmö FF i Allsvenskan (24 761).

En lång rad stormatcher spelades här, bl.a. VM-finalen 1958. Publikciffran, 48 323 gav nytt publikrekord som stod sig till VM-kvalmatchen 26 september 1965 mot Västtyskland. Sverige föll med 1-2 och missade även VM det kommande året. Publiknoteringen 52 943 står sig än idag som den högsta på Råsunda.

Under 70-talets slut blev det alltmer uppenbart att Råsunda var i akut behov av upprustning. Finansieringen löstes genom ett samarbete med försäkringsbolagen Folksam och Skandia.

Den gamla västra läktaren revs för att den nya läktaren med höghus, restaurang och kontorslokaler skulle uppföras. Denna del stod klar 1985 och invigdes officiellt den 20 april. Gräsmattan fortsatte dock att bereda problem fram till 1986 då ny dränering och matta kom på plats. Råsundas förnyelse var en viktig del i Sveriges ansträngningar för att få arrangera EM 1992.

Under 1990-talet har även påbyggnaderna på södra och norra läktarna tillkommit. Idag har Råsunda 37 285 sittplatser. Nästan 90 år efter det att förbundet köpt marken åter-

köpte Svenska Fotbollförbundet hela fastigheten från försäkringsbolagen 1999. Tio år senare har Peab och Fabege köpt kv Lagern som ett led i tillkomsten av Friends Arena.

Förutom EM 1992 har även dam-VM-finalen 1995 och cupvinnarcupsfinalen 1998 spelats på nationalarenan. Utöver Sveriges landskamper spelar AIK sina hemmamatcher på Råsunda och under senare år har de allsvenska stockholmsderbyna i regel avgjorts här.

Råsundastadion på 2000-talet

AIK och dess spelare

I februari 1891 bildades den kanske mest framgångsrika klubben i den svenska idrotts-historien. Ingen annan klubb har en så omfattande historia som innefattar allt från Wimbledon-vinster i tennis till SM-guld i såväl fotboll, ishockey, bandy, handboll, bowling och badminton som friidrott och många andra sporter. Ingen annan svensk idrottsförening har heller haft så många medlemmar som AIK.

Föreningen bildades i februari 1891 hemma hos familjen Behrens på Biblioteksgatan 8 i centrala Stockholm. Eftersom man kommit överens om att alla upptänkliga idrotter skulle utövas inom föreningen, fick den namnet Allmänna Idrottsklubben. AIK:s första ordförande var Isidor Behrens.

Åtskilliga framstående fotbollsstjärnor har spelat på Råsunda under årens lopp. Bland dem som har representerat AIK kan nämnas sådana namn som Helge Ekroth (ende AIK:are som vunnit SM-guld i fotboll fyra gånger och invald i fotbollens Hall of Fame), Per "Pära" Kaufeldt (AIK:s meste målskytt genom tiderna), Bror Mellberg (en av AIK:s största spelare och senare framgångsrik affärsman i Solna). Andra framstående spelare och ledare som fortfarande är i livet är Kurre Hamrin och Lennart Johansson.

Garvis Carlsson

Henry "Garvis" Carlsson, född 29 oktober 1917 i Falköping, död 28 maj 1999 i Solna, begravd på Solna kyrkogård. Han spelade för AIK 1939–1949 och gjorde sammanlagt 192 allsvenska matcher med 97 mål. Han är även känd för att aldrig någonsin ha blivit utvisad.

*Fyra AIK:are
hyllas för sina
olympiska
guldmedaljer
1948. Från
vänster Putte
Kock (UK och
lagledare),
Henry "Garvis"
Carlsson,
Sune "Monalisa"
Andersson och Börje
Leander på
Råsunda 22
augusti.*

Garvis Carlsson är än idag den spelare som har gjort flest mål på Råsundastadion med 60 allsvenska mål och åtta landslagsmål. Han ingick i truppen som 1948 vann OS-guld i London. Sedan spelade han som amatör i Frankrike (1949) varefter han blev proffs i Atlético de Madrid (1949–53). Atlético vann spanska ligan 1950 och 1951, och "Carlsson" var en av lagets mest framstående spelare. Efter avslutad spelarkarriär var Garvis även tränare för AIK:s A-lag i två sejourer (1956–57 och 1965–66).

Befintliga gator

Råsundastadion omges i dag av Frösundaleden i söder, Solnavägen i öster, Parkvägen i väster och Idrottsgatan i norr. I anslutning till kvarteret Lagern finns ytterligare två gator med namn som anknyter till fotbollsverksamheten, nämligen Målgatan och Bollgatan. (En halv km norr om stadion finns även Backvägen, men det är en helt annan historia.)

Strax norr om området finns Råsunda torg och i hörnet Solnavägen/St Ansgars väg ligger AIK-parken.

Förslag

Garvis Carlssons gata

Som representant för alla de framstående fotbollsprofiler som varit aktiva i AIK och på Råsundastadion har namnberedningen valt Henry "Garvis" Carlsson, bland annat för att han är alla tiders målkung på Råsunda. **Garvis Carlssons gata** går mellan bostadskvarteret och kontorskvarteret i söder och viker sedan av norrut mot Råsunda torg.

Mittfältsgatan

Mellan de två blivande bostadskvarteren går en ny lokalgata som utgör en förlängning av Bollgatan österifrån. Den nya gatan måste dock få ett eget namn, eftersom Bollgatan är numrerad i riktning från stadion. **Mittfältsgatan** kommer att löpa tvärs över den nuvarande fotbollsplanen.

Föreslagna gatunamn

Källor: AIK, SvFF, Wikipedia, NE, Arkitektur i Solna, Kulturmiljöer i Solna